

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Formålet med lovforslaget er at ophæve de amtskommunale fonde for frigørelses- og afståelsesafgift, svarende til den i 1981 gennemførte ophævelse af de tilsvarende primærkommunale fonde.

Lovforslaget vil medføre en nødvendig forbedring af amtskommunernes likviditet ved frigivelse af midlerne i fondene, således at disse kan anvendes til amtslige formål. Forslaget er således et led i udmøntningen af den flerårige aftale af 11. juni 1991 mellem den daværende regering og Amtsrådsforeningen om amternes økonomi 1992-1994.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, skabes dog mulighed for, at kommuner, fælleskommunale og visse private selskaber hos amtskommunerne – for Københavns og Frederiksberg Kommuner vedkommende fælleskommunale selskaber, visse private selskaber og kommunale forsyningsvirksomheder – kan opnå lån til de aktiviteter, som i dag kan finansieres via fondsmidlerne, og på tilsvarende vilkår. Det er fortsat en betingelse for bevilling af lån, at den aktivitet, som lånet ydes til, kan varetages eller finansieres af kommunerne selv efter andre regler. Det beløb, som kan udlånes, svarer til det beløb, som i dag er til rådighed i fondene for frigørelses- og afståelsesafgift for den enkelte amtskommune, henholdsvis Københavns og Frederiksberg Kommuner, tillagt de beløb, der fremover vil tilgå amtskommunerne, henholdsvis Københavns og Frederiksberg Kommuner, som følge af forrentning og afdrag på de lån, der tidligere er givet af fondene. Det er amtsrådets, i Københavns og Frederiksberg Kommuner kommunalbestyrelsens, beslutning, om der skal ydes lån efter lovforslagets § 1, nr. 1.

De lån, der i dag ydes fra fondene for frigørelses- og afståelsesafgift, forrentes med en fast rente, der er 1% højere end diskontoen – medmindre der er meddelt rentefritagelse. Det findes hensigtsmæssigt at erstatte denne regel – diskontoen plus 1% – med markedsrenten, idet diskontoen de senere år er blevet tilpasset til nær markedsrenten.

Lån ydet af de overførte midler udbetales kontant til pari, og lånevilkårene følger, med de i § 1, nr. 1, nævnte undtagelser de almindelige bestemmelser om kommunernes lånevilkår, som fastsættes af indenrigsministeren i medfør af § 55 i lov om kommunernes styrelse.

2. Frigørelses- og afståelsesafgiftsfondene

Lov nr. 324 af 18. juni 1969 om frigørelsesafgift m.v. af fast ejendom blev gennemført samtidig med by- og landzonenloven. Lovens formål er at søge at inddrage en del af den værdistigning til det offentlige, der følger af, at en landbrugsejendom m.v. overføres til byzone eller sommerhusområde (frigørelsesafgift). Indtil den 1. januar 1982 skulle der tillige erlægges en afgift ved første afståelse efter frigørelsesafgiftspligtens indtræden (afståelsesafgift).

Indtil den 1. januar 1981 indgik midlerne fra disse afgifter i de primær- og amtskommunale/Hovedstadsrådets fonde med halvdelen til hver. Ved lov nr. 61 af 18. februar 1981 gennemførtes en ændring af frigørelsesafgiftsloven, hvorefter afgiftsbeløbene med virkning fra 1. januar 1981 tilfalder henholdsvis primærkommunen og statskassen med halvdelen til hver. Samtidig blev de primærkommunale fonde ophævet, og fondenes midler tilfaldt primærkommunerne.

Ved lovændringen blev de amtskommunale/Hovedstadsrådets fonde imidlertid opretholdt, da det blev anset for uhensigtsmæssigt i den da bestående økonomiske situation at frigive disse. Hertil kom, at fondene blev tillagt betydning som styringsinstrument i den fysiske planlægning. For disse fonde betød lovændringen således alene en standsning i tilvæksten, bortset fra renteindtægterne af de pr. 1. januar 1981 bestående midler. Anvendelsen af fondsmidlerne blev fastsat i en ny bestemmelse (§ 17 A) i frigørelsesafgiftsloven. Ved lov nr. 393 af 10. juni 1987 om ændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om frigørelsesafgift m.v. af fast ejendom (Frigørelsesafgiftsfondenes anvendelse) blev anvendelse af fondsmidlerne knyttet til region- og kommu-